

Input // output

Schokstabilisatie

Van Beers *et al.* onderzoeken de verschillende mechanismen voor het stabiliseren van schokken in muntunies, waarbij ze de situatie in de eurozone vergelijken met die in de VS. Het blijkt dat de verschillen in grootte van de schokken in verschillende eurolanden ongeveer even groot zijn als de verschillen in Amerikaanse staten. Schokken in inflatieniveaus zijn echter ongelijker verdeeld tussen landen in de eurozone dan tussen staten in de VS. Omdat flexibele wisselkoersen en een onafhankelijk monetair beleid als stabilisatiemechanismen in een muntunie afwezig zijn, zijn er andere mechanismen nodig

zoals arbeidsmigratie. Omdat er in eurolanden minder arbeidsmigratie plaatsvindt dan in de VS, is dit mechanisme minder effectief in de eurozone. Daarnaast kan integratie van financiële markten schokken verzachten. Hoewel de financiële sector in Europa in de jaren voor de crisis sterk is geïntegreerd, is de rol van dit mechanisme nog altijd veel kleiner dan in de VS. Door de eurocrisis is de kracht van dit mechanisme nog verder afgenomen.

Beers, N. van, M. Bijlsma en G. Zwart (2014) Cross-country insurance mechanisms in currency unions: an empirical assessment. CPB Achtergronddocument, 17 april.

Betekenisvol

Wanneer werknemers het gevoel hebben dat hun werk van grote betekenis is, leveren ze meer inspanning. Dit constateren Kosfeld *et al.* aan de hand van een veldexperiment met 413 studenten in China die een simpele betaalde taak moesten uitvoeren. Hierbij vertelden ze aan sommige studenten dat hun werk vrij nutteloos was, en aan andere dat hun werk juist erg belangrijk was. Vervolgens keken ze naar het gecombineerde effect van het geven van betekenis aan werk met financiële prikkels en het geven van een beloning aan degene die het best presteert. Hieruit blijkt dat als werknemers het gevoel gegeven wordt dat hun werk veelbetekenend is, dit zelfs een groter effect op de geleverde inspanning heeft dan financiële prikkels. Het geven van een beloning aan de best presterende heeft ook wel een positief effect op de geleverde inspanning, maar dit is niet het geval wanneer het in combinatie met een betekenisvolle taak wordt gebruikt.

Kosfeld, M., S. Neckermann en X. Yang (2014) Knowing that you matter, matters! The interplay of meaning, monetary incentives, and worker recognition. Tinbergen Institute Discussion Paper, 043.

Belastingtarief

Een verhoging van het marginale belastingtarief op risicovolle financiële bezittingen zorgt ervoor dat mensen meer van deze bezittingen gaan aanhouden. Dit blijkt uit empirisch onderzoek van Floor en Lejour met gegevens over ongeveer 2000 Nederlandse huishoudens over de periode 1993–2012. De oorzaak is dat de overheid bij een hoger marginaal belastingtarief meer deelt in de investeringsrisico's. Daartegenover staat dat een hogere belasting de bezittingen juist relatief onaantrekkelijker maakt. Maar uit de resultaten blijkt dus dat het risicodelingseffect domineert.

Floor, E. en A. Lejour (2014) Saving behavior and risk taking. Evidence from the Dutch tax reform in 2001. CPB Discussion Paper, 273.

Kindergezondheid

In 2009 kregen veel gezinnen in armoede in Ecuador plotseling geen uitkering van de overheid meer, en andere gezinnen juist wel, als gevolg van een wijziging van de criteria voor het ontvangen van een uitkering. Buser *et al.* gebruiken deze variatie om het causale effect van een uitkering voor arme gezinnen op de gezondheid van kinderen te bestuderen. Uit de gegevens over bijna 1400 kinderen van jonger dan zes jaar blijkt dat kinderen uit families die de uitkering verliezen twee jaar na dato gemiddeld 2,9 kilo minder wegen, 7,5 centimeter korter en vaker onvolgroeid zijn dan kinderen uit gezinnen die nog wel een uitkering krijgen. Het effect wordt vooral veroorzaakt door minder goede voeding, zo volgt uit een analyse van de uitgavenpatronen waaruit blijkt dat deze gezinnen veel minder geld besteden aan voedsel. Bij kinderen uit gezinnen die sinds de nieuwe regels juist wel een uitkering krijgen wordt geen verbetering van de gezondheid gevonden.

Buser, T., H. Oosterbeek, E. Plug, J. Ponce en J. Rosero (2014) The impact of positive and negative income changes on the height and weight of young children. IZA Discussion Paper, 8130.

Wegvervoer

In 2012 werd er in de EU in totaal 14,5 miljard ton aan goederen over de weg vervoerd. Hiervan was vijftig procent gerelateerd aan de bouwnijverheid, zoals zand, beton en bouwmaterialen. In Roemenië en Luxemburg was dit zelfs meer dan zeventig procent. Landbouw- en voe-

50%

dingsproducten vulden twintig procent van de capaciteit. Handelsgoederen waren slechts negen procent van het totale wegvervoer, en afvalstoffen twaalf procent.

CBS (2014) Helpt Europees wegvervoer bouwgerelateerd. CBS Webartikel, 6 mei.

Kapitaalstromen

Culturele verschillen tussen landen zorgen voor hogere transactiekosten bij grensoverschrijdende kapitaalstromen. Dit concluderen Sander *et al.* aan de hand van empirisch onderzoek met gegevens van grensoverschrijdende deposito's in de eurozone over de periode 1999–2011. Verschillen in de mate van maatschappelijk vertrouwen in landen worden gebruikt als maatstaf voor culturele verschillen. Het negatieve effect van culturele verschillen op grensoverschrijdende kapitaalstromen werd kleiner in de eerste vijf jaren na de introductie van de euro. Het effect werd echter weer groter na het uitbreken van de financiële crisis. Hierdoor wordt de internationale financiële integratie belemmerd.

Sander, H., S. Kleimeier en S. Heuchemer (2014) The resurgence of cultural borders in international finance during the financial crisis: evidence from eurozone cross-border depositing. *GSBE Research Memorandum*, 013.

Looninteractie

Hoe is in Nederland de interactie tussen marktlonen en overheidslonen? Zeilstra en Elbourne onderzoeken deze vraag met gegevens over de periode 1980–2012. Zij concluderen dat de lonen in de private sector de overheidslonen niet volgen, zoals in eerder onderzoek soms gesteld werd. Andersom beïnvloeden de ontwikkelingen van marktlonen de overheidslonen wel. Daarnaast keren overheidslonen na een exogene schok, bijvoorbeeld door loonmatiging, na drie tot vier jaar terug naar het niveau van voor de schok. Markttonen daarentegen keren na een schok niet terug naar het vorige niveau, zodat schokken een permanent effect hebben. De resultaten suggereren dat het bevriezen van overheidslonen alleen op korte termijn effectief is om de overheidsuitgaven te verlagen.

Zeilstra, A.S. en A.C. Elbourne (2014) Follow the leader? Public and private wages in the Netherlands. *CPB Discussion Paper*, 274.

Partnersteden

Gemeenten in Duitsland die een partnergemeente hebben in het buitenland groeien gemiddeld harder qua bevolkingsaantal dan gemeenten die dit niet hebben. Vooral het aantal partnergemeenten en het hebben van een partnergemeente in een van de directe buurlanden zijn positief gecorreleerd met de bevolkingsgroei. Het verband is het sterkst voor de wat grotere Duitse steden. Dit alles concluderen Brakman *et al.* aan de hand van empirisch onderzoek met de gegevens van 5076 partnerschappen van 610 Duitse gemeenten over de periode 1976–2007.

Brakman, S., H. Garretsen en A. Oumer (2014) Town twinning and German city growth. *CESifo Working Paper*, 4754.

Handelstromen

Lejour *et al.* ontwikkelen een nieuwe empirische methode om internationale handelstromen en patronen in productieketens in kaart te brengen, gebaseerd op de toegevoegde waarde die landen en regio's leveren. Wanneer ze hun methode toepassen op gegevens over de periode 2001–2007 blijkt dat productienetwerken vooral gesitueerd zijn in Noord-Amerika, de EU, China en Oost-Azië. De regio's verschillen echter in de mate waarin ze belangrijk zijn in bepaalde productieketens. Zo is China belangrijk voor de productie van elektronica, maar veel minder voor machines en voertuigen.

Lejour, A., H. Rojas-Romagosa en P. Veenendaal (2014) Identifying hubs and spokes in global supply chains using re-directed trade in value added. *ECB Working Paper*, 1670.

Veeleisend

Mensen met een lagere opleiding hebben gemiddeld vaak banen die meer van hen vergen wat betreft fysieke, ergonomische en sociale omstandigheden, vanwege bijvoorbeeld gevaarlijke werkomstandigheden door het werken met machines. Mensen met een hogere opleiding daarentegen hebben vaak banen die psychisch meer van hen vergen. Dit constateren Meyer en Künn-Nelen aan de hand van empirische analyse van gegevens over ruim 350.000 Duitsers over de periode 2005–2009. Uit de verdere analyse blijkt dat verschillen in de mate waarin een baan veeleisend is, gedeeltelijk het vaak gevonden positieve verband tussen opleiding en gezondheid verklaart. Zo beïnvloeden sociale vereisten, zoals de mate waarin iemand gesteund wordt door zijn collega's, de relatie tussen enerzijds opleiding en anderzijds BMI en de kans om te roken.

Meyer, S.-C. en A. Künn-Nelen (2014) Do occupational demands explain the educational gradient in health? *ROA Research Memorandum*, 005.

Water

De aanwezigheid van waterpartijen, zoals meren en beken, in de omgeving wordt gewaardeerd door huiseigenaren, en leidt gemiddeld tot zo'n vijf procent hogere huizenprijzen. Het effect neemt af naarmate de afstand tot het water groter wordt, totdat het verdwenen is bij een afstand van ongeveer zestig meter. Daarnaast is het effect niet gelijk voor verschillende soorten waterpartijen: de nabijheid van meren wordt bijvoorbeeld significant hoger gewaardeerd dan die van rivieren. Dit alles volgt uit empirisch onderzoek van Rouwendal *et al.* met gegevens over 17.054 Nederlandse huizen die gebouwd zijn sinds 1998.

Rouwendal, J., R. van Marwijk en O. Levkovich (2014) The value of proximity to water in residential areas. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 047.

Wereldeconomie

De economieën van de Europese Unie, de VS en China vertegenwoordigen samen 50,6 procent van het wereldwijde bbp. Afzonderlijk zijn de EU en de twee landen goed voor respectievelijk 18,6, 17,1 en 14,9 procent van het wereld-bbp. Andere grote spelers op het wereldtoneel zijn

50,6%

India (6,4 procent), Japan, (4,8 procent) en Rusland (3,5 procent).

Eurostat (2014) The 2011 results of the International Comparison Program. EU, US and China together account for half of world GDP. *Eurostat Newsrelease*, 069.